

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ประสิทธิผลและความปลอดภัยของตำรับสมุนไพรไทยในการบำบัดโรคข้อเข่าเสื่อม:
การเตรียมตำรับยาสมุนไพรและพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรตามมาตรฐานยาแผนโบราณ

โดย

รศ. ดร. นพ. ศุภนิมิต ทิมชอุณหเถียร¹

รศ. ปราโมทย์ ทิพย์ดวงตา²

ผศ. ดร. สุนีย์ จันทร์สกา²

พญ. ณัฐิยา หาญประเสริฐพงษ์¹

ดร. ณัฏฐกานต์ จิรณัฐ¹

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

²คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

บทคัดย่อ

ส่วนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการวิจัย

ชื่อโครงการวิจัย ประสิทธิภาพและความปลอดภัยของตำรับสมุนไพรไทยในการบำบัดโรคข้อเข่าเสื่อม:

การเตรียมตำรับยาสมุนไพรและพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรตามมาตรฐานยาแผนโบราณ

หน่วยงานเจ้าของโครงการ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

หัวหน้าโครงการวิจัย

รศ. ดร. นพ. สุภนิมิต ทิมชนหะเถียร

ภาควิชาเภสัชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 50200

ศูนย์การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 50200

โทรศัพท์ (053) 945353 ต่อ 303

Email address: supanimit.t@cmu.ac.th

ผู้ร่วมวิจัย

(1) รศ. ปราโมทย์ ทิพย์ดวงตา

ภาควิชาวิทยาศาสตร์เภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(2) ผศ. ดร. สุนีย์ จันทร์สกา

ภาควิชาวิทยาศาสตร์เภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(3) พญ. ณัฐยา หาญประเสริฐพงษ์

ภาควิชาเภสัชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(4) ดร. ณัฐกานต์ จิระธนัฐ

ภาควิชาเภสัชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ศูนย์การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ส่วนที่ 2 บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบยาเตรียมจากตำรับสมุนไพรรไทยที่ประกอบด้วย เมล็ดข่อย บอระเพ็ด เหหัวหมู เปลือกทั้งอ่อน เปลือกตะโกนา และพริกไทย เพื่อนำไปใช้ในการบำบัดโรคข้อเข่าเสื่อม การศึกษานี้มุ่งเน้นพัฒนาเภสัชภัณฑ์สองรูปแบบคือ ยาลูกกลอนและยาแคปซูล โดยใช้วัตถุดิบสมุนไพรที่ผ่านการควบคุมคุณภาพตามเกณฑ์ตำรับสมุนไพรรไทย พบว่าการเตรียมยาในรูปแบบของยาแคปซูลมีข้อดีกว่า คือ สามารถกลบรสชาติที่ขมและกลิ่นสมุนไพรรของตำรับได้ กำหนดปริมาณของผงยาต่อแคปซูลได้ กลืนง่าย การแตกกระจายตัวของแคปซูลสม่ำเสมอ และกระบวนการผลิตไม่ยุ่งยาก จึงเหมาะที่จะใช้เป็นรูปแบบยาเพื่อใช้ในการศึกษาทางคลินิกต่อไปได้ โดยตำรับยาแคปซูลจากตำรับสมุนไพรรไทยในการบำบัดโรคข้อเข่าเสื่อม ที่เหมาะสมและผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรร ประกอบด้วยผงยา 58.43 % น้ำผึ้ง 35.04 % และแป้งข้าวโพด 6.53 % บรรจุในบรรจุภัณฑ์แบบบลิสเตอร์ เมื่อนำไปศึกษาความคงตัวของตำรับแบบแรง พบว่ามีอายุขยาไม่น้อยกว่า 2 ปี

